

บทที่ 7

สรุปและข้อ เสนอแนะ

7.1 ^{สรุป} สภาพทั่วไปและศักยภาพในการปรับปรุงฟื้นฟูแขวงจักรวรรดิ

แขวงจักรวรรดิเป็นแขวงหนึ่งในเขตสัมพันธวงศ์ ซึ่งเป็นเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร แขวงหนึ่งมีพื้นที่โดยประมาณเท่ากับ 0.523 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 35.72 ของพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ จากการสำรวจการใช้ที่ดินและอาคารของแขวงจักรวรรดิ โดยกองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 แยกประเภทการใช้ที่ดินของแขวงจักรวรรดิ ออกเป็นประเภทใหญ่ๆ เรียงตามลำดับร้อยละของการใช้ที่ดินดังนี้

บริเวณพาณิชยกรรม	ร้อยละ	26.99
บริเวณพักอาศัย	"	21.26
บริเวณคลังสินค้า	"	16.06
บริเวณศาสนสถาน	"	9.02
ถนน	"	7.57
สถาบันการศึกษา	"	2.23
ที่ว่าง	"	1.29
แม่น้ำ-ลำคลอง	"	0.42
สถานที่ราชการ	"	0.35
อุตสาหกรรม	"	0.24
อื่นๆ	"	14.57

จะเห็นได้ว่าแขวงจักรวรรดิเป็นเขตพาณิชยกรรมศูนย์กลางเมืองที่มีลักษณะการใช้ที่ดินแบบผสม เนื่องจากไม่มีการวางแผนการใช้ที่ดินมาก่อน เมื่อมีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มมากขึ้นก็ทำให้เกิดความแออัดของอาคารสิ่งก่อสร้างโดยไม่มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เป็นระเบียบ ประกอบกับการเพิ่มจำนวนของประชากรในพื้นที่ทั้งทางธรรมชาติและจากการอพยพเข้าทำให้ในปัจจุบันพื้นที่แขวงจักรวรรดิได้กลายเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาทั้งทางด้านสภาพแวดล้อม

เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่สามารถจะแก้ไขคล่องได้ในเวลาอันสั้น แต่อย่างไรก็ตาม
 แขวงจักรวรรดิ นับเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาอยู่ในเกณฑ์สูงทั้งจากการศึกษาการใช้ที่ดินเพื่อ
 เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์ ของ สุ่มน โรจนศิริ (วิทยานิพนธ์ตั้งเมือง
 มหาบัณฑิต 2527) ที่พบว่าแขวงจักรวรรดิเป็นแขวงที่มีปริมาณพื้นที่ที่ควรแก่การพัฒนาในระดับสูง
 และสูงมากถึงร้อยละ 24.39 โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ชุมชนท่าหน้าจักรวรรดิ
 ท่าหน้าราชวงศ์ บริเวณวัดบพิตรพิมุขวรวิหาร บริเวณถนนจักรวรรดิและบริเวณคลองโอ่งอ่าง

นอกจากนั้นในพื้นที่แขวงจักรวรรดินี้ยังมีความพร้อมที่สมควรจะได้รับการปรับปรุงฟื้นฟู
 กล่าวคือการปรับปรุงฟื้นฟูจะสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ.
 2525-2529 ที่มีเป้าหมายจะลดความเจริญเติบโตของกรุงเทพมหานคร โดยให้มีการฟื้นฟูบริเวณ
 เขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร ให้เกิดเป็นชุมชนที่มีศูนย์กลางอย่างสมดุล มีประสิทธิภาพที่จะรองรับ
 รับการเจริญเติบโตของเมือง ในอนาคตทั้งนี้เพื่อยับยั้งการแผ่ขยายของกรุงเทพมหานคร ให้ขยาย
 ออกไปในพื้นที่ใหม่น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2525-2529
 (สาขามุขและปรับปรุงเมือง) ของสำนักงานกรุงเทพมหานคร ในการจัดโครงการศึกษาและ
 สำรองเพื่อวางแผนบูรณะปรับปรุงบริเวณย่านการค้าและพักอาศัยในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร
 อีกด้วย โดยการนี้ก็มีโครงการพัฒนาของรัฐในด้านต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร ที่เอื้ออำนวยต่อ
 การปรับปรุงฟื้นฟูพื้นที่นี้ ได้แก่ โครงการปรับปรุงตัดถนนใหม่และปรับปรุงตรอกซอยต่างๆของกรุง
 เทพมหานครหรือโครงการระบบไฟฟ้าขนส่งมวลชน (Rail Rapid Transit) ซึ่งมีเส้นทางสาย
 ดาวคะนอง-สะพานพุทธ-มักกะสัน¹ ผ่านพื้นที่แขวงจักรวรรดิซึ่งจะมีผลต่อระบบการจราจรใน
 พื้นที่แขวงนี้เป็นอย่างมากในอนาคตอันใกล้

¹ เส้นทางระบบไฟฟ้าขนส่งมวลชนที่กำหนดโดยการทางพิเศษ สายดาวคะนอง-สะพาน
 พุทธ-มักกะสัน เริ่มต้นจากดาวคะนอง เขตราชบุรีบูรณะบริเวณสะพานดาวคะนองแนวทางอยู่
 กลางถนนพระเจ้าตากลิ้นตลอดมาจนถึงวงเวียนใหญ่เข้าสู่ถนนประชาธิปไตยผ่านวงเวียนเล็กเบนเข้า
 สู่แนวกลางถนนจักรวรรดิ ที่แยกถนนเขาวราช ผ่านไปจนถึงจักรพรรดิพงษ์ เลี้ยวเข้าสู่ถนน
 นครสวรรค์ตัดกับแนวรถไฟฟ้าสายพระโขนง-บางหวี ที่บริเวณถนนนครสวรรค์เชิงสะพานเทวกรรมฯ
 ถึงสนามม้านางเลิ้ง เลี้ยวไปทางทิศตะวันออกผ่านพื้นที่บางส่วนของสนามม้าข้ามทางรถไฟสายตะวัน
 ออกผ่านถนนพระราม 6 ถนนพญาไท ถนนราชปรารภ สถานีรถไฟมักกะสัน ข้ามถนนโอศก-ดินแดง
 ตาม ทางรถไฟสายตะวันออกประมาณ 1,200 เมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 16 กิโลเมตร

7.2 ประโยชน์

ภายหลังจากมีการปรับปรุงพื้นที่ตามกฎเกณฑ์ของทางผังเมืองและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนแล้ว ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ มีดังนี้

ด้านกายภาพ ทำให้พื้นที่ผิวการจราจรมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะเป็นผลดีโดยตรงต่อระบบการจราจรเป็นการเปิดพื้นที่ให้มีการเข้าถึงพื้นที่ภายในได้สะดวก มีการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน ให้คุ้มค่าทางเศรษฐกิจให้มากขึ้น เป็นการเพิ่มพื้นที่การใช้สอย แก้ปัญหาการขาดแคลนพื้นที่จอดรถ ที่พักอาศัย ตลอดจนสถานที่ทำงานห้างร้านต่างๆ ท้ายสุดคือทำให้สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปดีขึ้น มีที่เว้นว่างเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถจะนำมาใช้ประโยชน์ทำเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือส่วนสาธารณะได้

ด้านเศรษฐกิจ เมื่อปัญหาด้านกายภาพหมดไปก็ก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจตามมาก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน และเป็นผลดีต่อเนื่องไปถึงรายได้ด้านภาษีของรัฐบาล และเป็นการประหยัดพลังงานทั้งจากปัญหาการจราจรและปัญหาการเดินทางระหว่างที่พักอาศัยกับแหล่งงานด้วย

ด้านสังคม นอกจากผลดีทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยส่วนรวมแล้ว การปรับปรุงพื้นที่ซึ่งจะเป็นการอนุรักษ์สถานที่สำคัญๆ ทางศาสนา สถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมต่างๆ ตลอดจนอาคารที่มีคุณค่ามีลักษณะเฉพาะตัวของพื้นที่ไว้ อันจะก่อให้เกิดการดำรงไว้ซึ่งลักษณะเฉพาะของชุมชน ในพื้นที่ต่อไป

7.3 ข้อเสนอแนะ

1. เน้นการลงทุนโดยเอกชน โดยมีการเตรียมพร้อมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการโดยรัฐบาลไว้คอยรองรับ
2. ในอนาคตเมื่อมีการจัดตั้งสถานีขนส่งมวลชนแล้ว บริเวณริมน้ำอาจจะจัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนได้ต่อไป
3. ปรับปรุงซอยวานิชให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายข้าวของ โดยเน้นที่การคงลักษณะการค้าแบบเดิมเอาไว้ ปรับปรุงให้มีความสะดวกสบาย สะอาดและมีความปลอดภัยต่อการสัญจรเพิ่มขึ้น โดยกำหนดยานพาหนะสัญจรโดยเด็ดขาดและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งในและจากนอกประเทศ เช่น อาจให้เดินทางโดยทางน้ำมาจากบริเวณที่พักแรมโรงแรมริมน้ำแล้ว

มากขึ้นที่ท่าอากาศยานเพื่อจำหน่ายซื้อสินค้าและท่องเที่ยวในบริเวณนี้

4. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ใช้สอยในอาคารให้คุ้มค่า คือ ชั้นล่างทำธุรกิจการค้า ส่วนชั้นบนใช้ที่พักอาศัยอันจะทำให้ลดปัญหาการเดินทางจากที่พักอาศัยมายังแหล่งงานได้ และถ้าปริมาณที่พักอาศัยไม่เพียงพอควรส่งเสริมแขวงตลาดน้อย ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงเป็นที่พักอาศัย ซึ่งสามารถจะเดินเท้ามาทำงานในแขวงจักรวรรดิได้โดยสะดวกเป็นต้น

5. ส่งเสริมให้มีการใช้การสัญจรทางน้ำที่ท่าอากาศยานเพื่อมาเชื่อมต่อการจราจรทางบกและกับระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนที่จะมีขึ้นในอนาคตด้วย

6. ควรจะได้มีการศึกษาถึงผลต่อเนื่องที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงพื้นที่พื้นที่ศึกษานี้ เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่พื้นที่อื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย